

jim je za uboge mar. Proti narodnjakom divjati protipostavno, v tem se povsod odlikujejo!

Iz Ljutomera *) 11. dne junija 1874. Poleg velikega truda in prizadetja našega župnijskega oskrbnika, č. gosp. F. Ozmeč-a, akoravno v slabem času in le po dobrovoljnih doneskih farmanskih bode naša cerkev po malem skoro jako lepo obliko dobila. Izvrstno je prenovljen tabernakel in tudi svetišče (presbiterij) bode po umetnem delu gosp. Jakoba Brollo iz Udine za nekaj dni gotovo, ter po lepih podobah srca vernikov razveseljevalo in duh pobožnosti vnelo. —

Vinska trta hiti rasti, vendar od mraza poškodovane očesa so mrtva; ostalo ni premalo grozdicev, ki začno cvesti, daj le Bog za to lepega vremena, da ne bode preščrbljasto. — Sadno drevje, slive in hruške obetajo obilno, jablani srednjega doneska, orehe pak nam je mraz posmoutil. Ječmeni se kažejo lepi, žita na slamo velika, v zrnu pa ne preobilna, pšenice so večkrat rade ciganice. **) — Sena zaradi prejšnje suše ne bo mnogo.

Od Drave 15. junija. (Marenberški baklarji in „Tagespoštni“ dopisun). Znani dopisun iz Marenberga, namreč ondotni bilježnik, je zopet v starki „Tagespošti“ svojo nemčursko jezo razlil nad kaplanom Vuzeziškim, g. F. D., naj bi si nekoliko svoje srce ohladil. Pripoveduje v dotičnem dopisu, kako da so Vuzeziški volilci kljub vsemu prizadevanju ondotnega g. kaplana pri zadnji dopolnilni volitvi v deželni zbor z liberalci potegnoli; kar je pa gola laž, ker se iz Vuzeze ni nobeden glas oddal nemčurskemu kandidatu.

Na dalje se radnje v svoji nemčurski velikodušnosti nad tem, da Trojičko nedeljo nikogar ni bilo k zboru kat. polit. društva, temveč prišli so le Marenberški pevci in baklarji, ter pod okni društvene hiše zapeli „das deutsche Lied“.

Zbora res ni bilo, ker je v tem času zborovanje po teh krajih prav sitna stvar, kajti se razleté ljudje ob nedeljah po raznih, sila odstranjenih podružnicah, pri katerih je ob letnem času božja služba. Res je tudi, da so Marenberški nemčurji v svoji surovosti nalašč prišli ugajat slovenskim društvom, povabljeni od nekega zagrizenega „Tagespoštnika“ in krojača. Tudi pred dvema letoma so Marenberžani z ondotnim notarjem na čelu pridrli v društveno hišo, ter tulili in razsajali kakor besneži, pa so se tudi zaradi tega morali pred sodnijo zagovarjati. — Omilovati moram tedaj Marenberškega dopisuna za voljo njegove duševne ubožnosti, ker ne ve kaj druga pisati, kakor če se spravi nad ktere ga kaplana ali pa neslane nemčurske burke pogreva.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet tresk z Dunaja! „N. fr. Pr.“ poroča, da je vojni minister Kuhn odstopil in mu je naslednik baron Koller, dozdani ces. namestnik v Pragi. Ker je bil Kuhn krepka zaslomba ustavakom, obžaluje omenjeni list v imenu stranke ta odstop in se le s tem tolaži, da je tudi Koller ustavak, torej političk general ene stranke. — Da bi ta sprememba že zdaj pomenjala premembo notranje politike, ne verujemo; brez pomena pa gotovo za Čehes, da zapusti Koller deželo ravno pred volitvami v dež. zbor, ki se 3. jul. začne.

Še neka druga prikazen prišla je v preteklih deževnih dnevih na dan, ki prav jasno kaže, da se pač juha tako vroča ne je, kakor se kuha. Med vladi privrženimi listi in drugimi, ki hoté za bolj „neodvisne“ veljati, nad katerimi pa nemara tudi jasli z vladno krmo visé, se je vnel prepir gledé zvrševanja „verskih“ postav. Stvar je ta: Državni poslanec in duhovnik Prato iz Tirolskega je odložil svoj mandat, ker so mu knezsko škof grozili duhovnih kazni, če glasovanja za „verske“ postave ne prekličé, kar je pa storil. *) Isto tako vzel je preč. nadškof Sembratovič svojim rusinskim duhovnikom, ki so kot poslanci tudi za „verske“ postave glasovali, podeljene jim častne službe, ter jim žuga z duhovskimi kazni, če glasovanja ne prekličé. — „Neodvisni“ hujskarji tirjajo, da se na podlagi §. 18. „verskih“ postav oba škofa: Tridentski in Levovski kaznujeta, ker proti določbi omenjenega §. svojim podložnim branita zvrševanje državnih pravie (?); vladi udani listi pa, kakor „Presse“, pravijo, da to ne gre, češ, da bi strahovanje škofov za ministerstvo utegnulo neugodno biti. Ali ni to prav čedno? Čemu postave, ako je njih zvrševanje — nevarno? Po tem takem pa utegne resnica biti, kar je neki odličan gospod, ki razmere na tanko pozna, z Dunaja pisal kat. listu „Tablet“ v Londonu. „Komaj so bile“ — piše — „verske postave državnemu zboru predložene, sta že kardinala Simor iz Oggerskega in Schwarzenberg iz Českega v ustmenem razgovoru s cesarjem kazala na to, kako razžaljive in krivične določbe da so v teh postavah. Oba sta prosila vladarja pomisliti, da bode zvrševanje teh postav velika nesreča za Avstrijo, in da bi vladar sam, če te postave potrdi, raztrgal vse vezi, ki ga še z njegovimi katoliškimi podložniki vežejo. Na to odgovori cesar: „Vse to mi je znano;

*) Ker drug dopis iz Ljutomera o isti stvari obširno govori, smo jo z Vašega izpastili. Vredn.

**) Navadni pregovor pri nas.

Pis.

*) Šuzelka poveda v „Reform-i“, da je Prato, nja prijatelj od l. 1848, ko sta bila nemška poslanca v Frankobrodu, za „verske“ postave le zato glasoval, da se zaradi odcepljenja Južno-Tirolskega liberalni večini prikupi! — Ta je pa lepa! Zaradi odcepljenja 600.000 tirolskih lahonov, katerim se v zvezi s pošteniimi tirolskimi Nemci v narodnem oziru nobena krivica ne godi, izdaje se svoboda in pravica kat. cerkve! In to stori duhovnik!!

ali ker sem primoran (angleški izraz je še vse natančniši), postave potrditi, me je tudi resna volja, kar koli zamorem storiti, da se te postave, kolikor le mogoče, zmerno (milde) in le malokedaj porabijo“. — Pa porabile se vendar bodo, kar spričuje ukaz graške namestnije do škofijstev, da se naznanijo vse župnije, katerim se ima po novih postavah novi davek naložiti. Skusili si bomo še pa drugih reči!

Česko. Namesto Kollerja imenovan je za deželnega predsednika žl. Weber, dosedanji predsednik na Moravskem, mož istega duha kakor nja prednik, le da sablje ne nosi.

Vnanje države. Iz Varzina, kder uživa Bismark odpočitka, stikuje po social-demokratih, ki mu žugajo družbinsko prekucijo na glavo nakopati. V Berlinu preiskala je policija kacic 20 hiš, v katerih kolovodje socijal-demokratov prebivajo. Najdena pisma, ki spričujejo zvezo nemških z vnanjimi demokrati, so se brž državnemu pravdniku izročile. S takimi policijskimi naredbami se pa nevarnost ne bo odvrnola, če tudi vse društva socijal-demokratov razpusté. — V Trevirskem mestu je bil shod volilcev in poslanec tega okraja Majunke, ki je ob enem vrednik kat. dnevnika „Germania“, je dajal odgovor volilcem. Govoreč med drugim o proticerkvenih postavah reče, da je „Bismark navaden umrljiv človek, kakor vsak drug, in v boleznih ravno tako reven kakor berač v svoji bajti.“ — Pri teh besedah razpusti komisar skupščino in prepove dalje govoriti. — Nemara pusti Bismark v prihodnjem drž. zboru skleniti postavo, kako da naj vsi umrljivi ljudje o Bismarkovi „umrljivosti“ in človeški „revšini“ mislijo in govorijo.

Preganjenje, rubljenje škofov, zapiranje in izganjanje zvestih duhovnikov je v blaženi Nemčiji na dnevnem redu.

V „zedinjeni“ Italiji slavili so 7. t. m. ustav z navadnimi svečanostmi, narodna straža je pa kraljeviča Humberta pozdravljala s klici: „Živela republika!“ Po potu liberalnega ustava hoče torej zedinjena Italija od tega priti, da se — kralja znebi. V Benedkah so od 12. t. m. počenši katoličani zborovali. Vdeležilo se je kakih 500 odličnih katol. mož, med njimi 3 škofi. Za predsednika je bil vojvoda Salviati. Govori kakor sklepi bili so navdušeni in potrebam časa primerni.

Iz Amerika prišlo je kakih 200 zvestih katoličanov skupaj sv. Očeta obiskat. Med njimi je tudi bila 74letna gospa, ki se je zdaj že šestokrat papežu poklonila. Pobožni romarji, katerih so vsi počeni Rimljani silno veselili bili, podarili so sv. Očetu 1/2 milijona frankov v srebru in zaboju poln dobre zlate rude. — To je pa zopet nekaj za liberalce, da bodo papežu zobe kazali.

Za poduk in kratek čas.

Felician Globočnik.

(Življenjepisna črtica.)

„Slov. Gospodar“ prinesel je v štev. 48. l. 1873 kratko životopisno črtico o pokojnem F. Globočniku, Grižkem župniku. Naj mi bode dovoljeno dostaviti nekatere črtice o možu, ki je ves vnet bil za blagor svojega naroda ter mu skušal tudi na slovstvenem polju pomagati. Narodil se je 19. okt. 1810 v Braslovčah, kjer je tudi prve šole obiskoval, ter se pridno pripravljaj za daljno učenje, katero je v Celjskih učilnicah z jako dobrim vspehom nadaljeval, kakor svedočijo dotična spričevala, vsled katerih je bil pokojni Felician na gimnaziji vedno med prvimi. Leta 1824. podá se v Celovške šole, v katerih je enako izvrstno napredoval. Bil je navadno tretji in celó prvi. L. 1828 in 1829 obiskoval je modroslovske šole, sedanjó sedmo in osmo. V naravoslovji, kmetijstvu in matematiki slušal je nam Slovence vrló znanega Matijo Ahacelna; in gotovo se je od njega navzel tolike ljubezni do teh tvarin, v katerih je že takrat dobro napredoval, pozneje pak praktično mnogim koristil. V vseh od Ahacelna prejetih spričevalih je kot eden najizvrstnejših pohvaljen.

Po dokončanih gimnazijalnih študijah vstopil je v Celovško bogoslovje, v katerem se je navdal pravega duhovniškega, a tudi slovenskega duhá, ki je takrat mladiška oprisa navdajati počel, izbujen po našem vekovitem Martinu Slomšeku. L. 1833 bil je mešnikom posvečen. Ranjki bil je blagega a tudi krepkega srca in vedel si je sè svojim prijaznim, ljubeznjivim, večkrat šegavim obšanjem srca svojih prijateljev in sovražnikov pridobiti. Mož, kateri je ves čas Globočnikovega župnikovanja v Grižah službo cekmeštra opravljal, rekel mi je prilično: „Našega fajmoštra se vse boji, naj bolje pa faloti, drugače jih je pa sama dobrota.“ Povsodi pokazal se je kot pravega, iskrenega rodoljuba, ki je gorel za blagor in srečo ubozega slovenskega ljudstva, kateremu je posvetil vse svoje moči v njegovo duševno in materielno povzdigo. Pričel je že za rana pisati za priprosto ukažéljno ljudstvo, kateremu je še takrat pomanjkovalo kratkočasnih in naučnih knjig, ker je takrat le malo pisateljev sukalo uma svetle meče. Zaradi tega gre Globočniku tim večja hvala za trud, ki ga je potrosil slov. narodu v korist. Jegova dela sicer niso izvirna, nego le prevodi, vendar so se zeló prikupila prostaku, in še sedaj najde se pogostoma v priprostih kolibah jegov „Blagi Fridolin in hudobni Bric.“ Na dalje je izdal: „Martin mladi Pushavnik. Sala prepoved sa otroke iz pisem Krischtofa Smida, v Zelovzi“ 1836 (str. 79). — „Čujte, čujte, kaj žganje dela!“ Prigodba žalostna in vesela za Slovence — v Celovci 1847 (str. 123). Na koncu je Slomškova